

ved Fæstet, nemlig Godsejernes Vilkaarlig-
hed og Fæsternes bundne Stilling baade
med Hensyn til selve Driften og navnlig
med Hensyn til deres Disposition over
Ejendommen. Vi mener, at man kan op-
naa begge disse Formaal gennem en Art
Statsfæste, og der er al mulig Grund til
at tage den Lovgivning op hellere i Dag
end i Morgen, ogsaa naar vi ser hen til
den specielt uheldige Udvikling, som Kri-
gen har begunstiget, med de stadig sti-
gende Jordpriser, Dyrtidsknapheden paa
Materialer med dermed følgende Bolig-
nød, Indflytning til Byerne o. s. v.

Der er jo imidlertid ikke Spor af
Haab om, at vi i Øjeblikket skulde kunne
trænge igennem med denne Grundopfat-
telse, og den Omstændighed, at den højt-
ærede Landbrugsminister, som hidtil i alt
væsentligt har staaet paa samme Stand-
punkt i Jordspørgsmaalet, har fremsat
dette Lovforslag, viser endda, at baade
han selv og det Parti, han tilhører, i
Praksis har maattet slutte sig til Bestræ-
belserne for først at gøre rent Bord, før
vi begynder paa en ny, jeg tør sige, for-
nuftigere Udvikling. Jeg kan kun beklage
dette, fordi jeg ikke indser Nødvendig-
heden af, naar man er inde paa en gal
Vej, absolut at køre den til Ende, før
man vender om, og fordi jeg heller ikke
finder det rimeligt at give Slip paa det,
om jeg saa maa sige, Haandpant, vi har
netop i de bestaaende Rester af Fæste-
forhold. Og jeg har ikke nogen som helst
Tro paa, at Eftergivenhed og Resignation
fra vor Side vil finde nogen Art af Paa-
skønnelse eller Imødekommenhed fra den
anden Side, hvis man en Gang vil be-
stemme sig til at gaa over til en ny Ud-
vikling fra bar Bund. Men paa den anden
Side maa jeg ogsaa med et Suk indrømme,
at der er noget, der hedder politisk Nød-
vendighed, og ser man paa denne Sags
Forløb, fra Regeringslovforslaget oprindelig
blev fremsat i Februar 1916, altsaa nu
for snart 3 Aar siden, til man nu efter
meget indgaaende Udvalgs- og Under-
udvalgs-Behandling, som jeg ikke her
skal komme nærmere ind paa — de er
jo meget udførligt refererede, særlig gen-
nem Udtalelser af den ærede Ordfører i
Folketinget —, endelig har opnaaet Enig-
hed mellem alle Udvalgets Medlemmer,
maa man indrømme, at det næsten vilde
være en Forhaanelse overfor al denne
Energi og Fordragelighed, om vi ikke
ogsaa denne Gang vilde resignere.

Det er dog alligevel ikke saa meget
Medlidenhed med alt det Arbejde, som i

saa Fald vilde være spildt, eller Respekt
for det store Arbejde, der er nedlagt i
det fra Folketinget oversendte Lovforslag,
der gør, at vi er tilbøjelige til at tiltræde
den almindelige Enighed. Det er snarere
et helt andet Forhold, som ogsaa den
ærede sidste Taler kort berørte, nemlig
følgende Betragtning: Hvis dette Lovfor-
slag ikke vedtages, vil der, som For-
holdene er, utvivlsomt gaa længere Tid
hen, før der opnaas Enighed om et andet,
og da navnlig om et Lovforslag, som vi
fra vor Side kan slutte os til med Glæde;
men i denne Mellemtid vil den Udvik-
ling, der forlængst er indledet, kun
tage yderligere Fart. Allerede nu er der
af de 60 000—70 000 Fæstegaarde, som
der oprindelig var her i Landet, vel i Øje-
blikket kun ca. 1 000, maaske 1 200, til-
bage, som altsaa vil kunne falde ind under
denne Lov, hvortil kommer 5 000—6 000
Huse, hvis man kan holde sig til de Be-
regninger, der er anførte af Folketingets
Ordfører i hans sidste Tale. Vi staa al-
saa i Øjeblikket fra et socialdemokratisk
Synspunkt set overfor et Valg: enten at
søge dette Lovforslag forkastet, hvorved
man kun vilde opnaa, at de resterende
Fæstegaarde, indtil et bedre Lovforslag
kunde blive vedtaget, alligevel vilde være
gaaet over til Selveje, eller ogsaa søge det
vedtaget og derved selv være medvirkende
til, at de Vilkaar, paa hvilke Fæstegaarde
fremtidig vil overgaa til Selveje, bliver
bedre reguleret og ogsaa gunstigere for
Fæsterne, end hvis denne Lov ikke bliver
vedtaget. Og de tilsvarende Betragtninger
vil gælde for Husenes Vedkommende.
Vi vinder altsaa praktisk taget i Øjeblik-
ket ikke noget ved at gaa imod Lovfor-
slaget. Vi kan derfor heller ikke forsvare
at gøre det.

Men ser man dernæst kort paa Lov-
forslagets enkelte Bestemmelser, maa vi
alligevel beklage, at Resignationen skal
strække sig saa vidt, som det maa være
nødvendigt, hvis Forslaget skal vedtages.
Jeg tænker her særlig paa, at den Be-
stemmelse i § 9 i det oprindelige Rege-
ringsforslag, hvorefter Sælgeren af Fæste-
gaarden til Statskassen skulde afgive $\frac{1}{10}$
af Købesummen for Ejendommens Jord-
tilliggende, er udgaaet. Thi vi tiltræder
fuldt ud den Tankegang, som den højt-
ærede Landbrugsminister ved Lovforsla-
gets oprindelige Førelæggelse i Folketinget
gjorde gældende, og som fik Udtryk gen-
nem en Udtalelse, der lyder saaledes: „at
selve Fæsteejendommen rettelig bør deles
mellem tre Parter: Ejerne af Fæsteste-